

Slovenski dom

Štev. 29a.

V Ljubljani, ponedeljek 6. februarja 1939.

Leto IV

Nova vlada Dragiša Cvetkoviča

V njej sta slovenska ministra dr. Krek in Snoj ter bivši zagrebški ban dr. Ružič

Potitični program nove vlade je:

pripraviti sporazum s Hrvati

Načelna izjava novega ministrskega predsednika

Belgrad, 6. febr. m. V poznih snečnih urah je mandat krone Dragiša Cvetković sestavil novo vlado, ki je naslednja:

predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve Dragiša Cvetković,

prometni minister dr. Mehmed Spaho, prosvetni minister Stevan Čirič, gradbeni minister dr. Miha Krek, minister brez listnice dr. Džafer Kulenović,

minister vojske in mornarice armadni general Miljutin Nedić,

minister brez listnice Ante Maštrovič, minister za zunanje zadeve dr. Aleksander Cincar-Marković,

minister brez listnice Franc Snoj, pravosodni minister dr. Viktor Ružič,

minister za trgovino in industrijo Jevrem Tomić,

minister za pošto, telegraf in telefon Jovan Altiparmaković,

minister za gozdove in rudnike Ljubomir Pantič,

minister za poljedelstvo inž. Bešlić Nikola,

finančni minister Vojin Djuričić,

minister za socialno politiko in narodno zdravje Miloje Rajaković,

minister za telesno vzgojo Djura Čejović,

minister brez listnice dr. Branko Miljuš.

Ob 12 ponoči je bil predsednik Dragiša Cvetković sprejet v Belem dvoru na Dedinju in prisegel v roke kneza namestnika Pavla. Takoj nato se je vrnil v socialno ministrstvo, kjer je sprejel domače in tuje časnike, ki so težko pričakovali, kako bo rešena kriza. Novi predsednik vlade je časnika v nevezanem pogovoru dejal, da je politični program nove vlade jasno izražen v utemeljitvi, ki so jo dali o svojem izstopu iz Stojadinovičeve vlade on, dr. Spaho, dr. Krek, Snoj in Kulenović. V tej utemeljitvi pravijo, da gre do iz Stojadinovičeve vlade zaradi

tega, ker vladajo v njej različna nazoranja glede vprašanja o pripravi sporazuma s Hrvati. Ker so ti ministri pred volitvami dali volivcem načelne obljube glede rešitve hrvatskega vprašanja, so sporazum s Hrvati dolžni izvesti. Zadnja Stojadinovičeva vlada pa je po izjavi ministrov v svoji sestavi ovirala ureditev tega vprašanja, zaradi česar so ministri odstopili. V tej izjavi je politični program nove vlade docela jasno povedan, zato ji nima kaj dodajati.

Novi ministri bodo povečini že danes dopoldne dospeli v Belgrad in prisegli, nakar bodo takoj prevzeli posle svojih ministrstev.

Novi predsednik vlade DRAGIŠA CVETKOVIČ

Novi predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetković se je rodil v Nišu 1893, kjer je obiskal tudi gimnazijo. Tehniko je študiral v Švici, pravo pa pozneje doma v Jugoslaviji. Za tem se je posvetil politiki in javnemu delu in tudi časnikarstvu. Od rane mladosti se je bavil že s političnimi vprašanji ter je bil zelo delaven v organizaciji »Slovenski jug«. Prvič je bil izvoljen za poslanca leta 1927 kot kandidat radikalne stranke za niški okraj. Že naslednje leto je postal v vladi Velje Vukičevića minister za kmeti, ter je to ministristvo obdržal tudi v naslednji vladi dr. Korošca. Po šestem januarju se je Cvetković iz političnega življenja umaknil. Za časa Jevtičeve vlade je bil postavljen za predsednika občine ter je na tem položaju ostal do razpisa volitev dne 5. maja 1935. Tedaj je bil izvoljen za poslanca za niški okraj. V skupščini je bil izvoljen za predsednika verifikacijskega odbora. Po padcu Jevtičeve vlade je bil predsednik poslanskega kluba večine ter pozneje predsednik kluba JRZ. Pri decembrskih volitvah 1938 je bil izvoljen tretjič za poslanca, spet za niški okraj. Od 1935 dalje je Cvetković zavzemal položaj ministra za socialno politiko in narodno zdravje.

Novi zunanji minister DR. ALEKSANDER CINCAR-MARKOVIČ

je bil rojen 1889 v Belgradu, kjer je končal pravo. Leta 1918. je bil postavljen v zunanjem ministrstvu za pisarja II. razreda, istega leta pa je postal tajnik v poslanstvu v Bruslju. Pozneje je bil tajnik kr. delegacije na mirovni konferenci v Parizu. Julija meseca 1922 pa je postal konzul 1. razreda v Zadru. Konzul 1. razreda v Trstu je postal 6. julija 1922. Pozneje je bil v službi v Tirani kot svetnik do meseca marea 1924. Pozneje pa še v Ankari, v Budimpešti, Parizu, Sofiji, na Dunaju, v Rimu in drugje v Parizu, nakar je bil imenovan za poslanika v Sofiji. Pred tremi leti pa je bil postavljen za poslanika v Berlinu.

JEVREM TOMIČ,

novi trgovinski minister se je rodil leta 1894 v Valjevu. Gimnazijo je študiral v Belgradu, za tem pa odprl odvetniško pisarno. Prej je pripadal bivši demokratični stranki. Pri volitvah za oblastnega poslanca leta 1927. je bil Tomić izvoljen kot demokratiški kandidat za mesto Belgrad. Vseh vojev se je udeležil kot rezervni častnik. Prvič je bil izvoljen za poslanca pri petomajskih volitvah leta 1935. za titelski okraj, drugič pa 11. dec. 1938.

MILOJE RAJAKOVIČ,

novi minister za socialno politiko in narodno zdravje se je rodil leta 1895. v Beručen. Gimnazijo je končal v Užicu, pozneje pa je študiral v Franciji v Canesu. Leta 1923. je Rajaković stopil v diplomatsko službo, a je pozneje kot tajnik zunanega ministrstva podal ostavko in se posvetil časnikarstvu. Izdajal je lista »Trgovski glasnik« in »Belgrajski novosti«. V državni službi je stopil leta 1925. kot šef novoustanovljenega tiskovnega urada v notranjem ministrstvu. V tem času je bil tudi tiskovni referent pokojnega Nikola Pašića. Leta 1929. je izstopil iz državne službe ter se

posvetil gospodarstvu. Ustanovil je zvezo trgovcev in industrialcev. Mnogo se je bavil tudi s časnikarstvom. Prvič je bil izvoljen za poslanca 1935. drugič pa pri decembrskih volitvah 1938. Pred 6. januarjem 1929 je pripadal bivši narodni radikalni stranki.

DR. BRANKO MILJUS,

minister brez listnice, se je rodil 1900 v bosansko Samcu. Pravo je študiral v Parizu, a se je medtem vneto bavil tudi s časnikarstvom. Kot dijak je bil član nacionalne kolonije v Parizu. Po končanih študijah je postal tajnik mestne hranilnice v Beogradu, nato pa tajnik v zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. Prvič je bil poslanec 1935, drugič pa 11. decembra 1938 za samski okraj.

LJUBOMIR PANTIČ,

novi minister za gozdove in rudnike se je rodil v Zagorju v Bjelinskem okraju. Gimnazijo je študiral v Vukovaru, Sremskih Karlovcih in Sarajevu. Za tem se je posvetil študiju farmacije v Zagrebu in je nato odprl lekarno v Bjelini. V mladih letih je pripadal bosanski revolucionarni mladini »Mlade Bosne«. Zato so ga avstro-ogrski oblasti zaprle ter ga obdolžile veleizdaje. V zaporu je bil nad dve leti. Po osvoboditvi se je posvetil predvsem kulturnemu delu, a politično se ni udeleževal. Za poslanca je bil prvič izvoljen 5. maja 1935 in je v skupščini pripadal pozneje klubu JRZ ter je bil tudi tajnik glavnega odbora te stranke.

INŽ. NIKOLA BEŠLIČ,

novi kmetijski minister, je ugleden politični delavec v Banatu. Prej je pripadal narodni radikalni stranki ter zavzemal položaj predsednika oblastne

samouprave. Bil je tudi član širšega odbora narodne radikalne stranke. 11. decembra 1938 je bil prvič izvoljen za poslanca. Mnogo zaslug si je pridobil pri delu na gospodarskem polju.

JOVAN ALTIPARMAKOVIČ

Novi poštni minister se je rodil leta 1891 v Bitolju, kjer je dokončal tudi srednje šole, pravo pa je študiral v Aix-en-Provence. Po končanih študijah je postal advokat. Prej je pripadal bivši narodni radikalni stranki. Od leta 1922 je Altiparmaković v stranki zavzemal razne položaje in bil tudi član glavnega odbora. Prvič je bil izvoljen za narodnega poslanca leta 1925, drugič pa 1927. Po volitvah leta 1927 je ustanovil s pokojnim Jovanovičem poslanski klub bivše narodne radikalne stranke in bil v njem tudi tajnik. 9. januarja 1932 je bil postavljen s kraljevim ukazom za senatorja. Pri zadnjih volitvah je bil izvoljen za poslanca v bitoljskem okraju.

DJURA ČEJOVIČ

Novi minister za telesno vzgojo ljudstva se je rodil 1902 v Zeti v podgoriškem okraju. Posvetil se je najprej trgovskim poslom. Politično je pripadal bivši narodni radikalni stranki. 5. maja leta 1935 je bil izvoljen za narodnega poslanca v barskem okraju, drugič pa 11. decembra 1938 v istem okraju.

DR. VIKTOR RUŽIČ

Novi pravosodni minister se je rodil na Savaški. Po končanih študijah se je posvetil advokaturi. Od meseca marea 1936 do julija 1938 je bil ban savske banovine.

Po padcu Gerone, Figuerasa, Palamosa in Urgela

Nacionalistična vojska pred francosko mejo

D. vii beg oblastnikov rdeče vojske in prebivalstva čez mejo

Perpignan, 5. febr. S padcem Gerone je Francova vojska dejansko gospodar vse Katalonije. Nacionalistične čete so se približale francoski meji na 30 km. Padec Gerone je še bolj pospešil beg prebivalstva, ki ga je rdeča vojska izganjala iz vseh krajev, čez katere se je umikala.

Danes dopoldne je prispel v Francijo predsednik republike Azana; ki je po kratkem postanku v Perpignanu odšel s spremstvom v neko kopalnico v vzhodnih Pirenejih. Čez mejo so ponoči pribežali tudi rdeči delovni minister Regas, predsednik katalonske vlade Companys in predsednik bivše baskovske vlade Aguirre. O predsedniku osrednje rdeče vlade Negrinu in o drugih ministrih se širijo govorice, da so z letali pobeželi v Valencijo, kjer bodo skušali obnoviti delo nekaterih ministrstev.

Predsednik bivše katalonske vlade Companys in bivši predsednik baskovske vlade Aguirre sta danes dopoldne prispela v Perpignan. Takoj po prihodu sta odšla na prefekturo, kjer sta zahtevala, naj jim izdajo francoske diplomatske potne liste. Ko se je to zgodilo, sta Companys in Aguirre odpotovala v neznano smer.

Odpor rdeče vojske v Kataloniji je po padcu Gerone do kraja stl in ni več govora niti o kakem rednem umikanju, kaj šele o tem, da bi se ta zapuščena in seestradena armada postavljala kje po robu nacionalistom. Kak odpor je nemogoč tudi zaradi tega, ker je umikajoča se vojska brez slehernega vodstva. Vsi višji častniki ter vrhovna

poveljnika, generala Asensio in Galan, sta že pred dnevi pobežnila v Francijo.

Snoči je preko mednarodnega mostu pri Irunu prišlo v Španijo 1200 rdečih milicnikov, ki so pripadali katalonski armadi.

Poročilo generalnega štaba nacionalističnih čet pravi, da je del Gerone popolnoma uničen zaradi požarov in eksplozij, ki so jih povzročili republikanci. Republikanci so pred prihodom nacionalističnih čet prisilili prebivalstvo zapustiti mesto.

Perpignan, 5. febr. Nacionalistične čete so danes ob 8.50 zasedle na severnem delu katalonskega bojišča mesto Seo de Urgel, iz katerega so se umaknile rdeče čete, moralo pa ga je zapustiti tudi civilno prebivalstvo. Nacionalisti so danes dopoldne zasedli tudi mesto Figueras, zadnji večji kraj v Kataloniji, kar je še bilo pod oblastjo rdeče vlade. Na obali so nacionalistične čete danes zasedle pristanišče Palamos, edino omembo vredno luko na tem delu katalonske obale. Sprito naglega prodiranja v zadnjih dveh dneh je treba pričakovati, da bo Francova vojska jutri dosegla francosko mejo ob morju in še na nekaterih drugih točkah.

Danes opoldne so se čez francosko mejo pri Perthusu pripeljala zadnja skupina tovornih avtomobilov, na katerih je bilo 800 zabojev z dragocenimi španskimi umetninami. Te so spravili v okolico mesta, potem pa jih nameravajo poslati v Zenevo, odkoder jih bodo rdeči oblastniki prodajali.

Sedem cerkvenih knezov poide za pogrebom pokojnega škofa Gnidovca

Ljubljana, 6. februarja. Procesije vernega ljubljanskega prebivalstva neprenehoma hodijo krpitrolo pokojnega svetniškega škofa dr. Gnidovca in molit za njegov dušni pokoj. Število krpilcev govori o tem, kakšno spoštovanje je gojilo slovensko ljudstvo do tega svojega sina, čigar imena ni bilo velikokrat slišati v naši javnosti, a je sloves o njegovem apostolskem delu šel od ust do ust.

Za današnji pogreb vlada po vsej Sloveniji ogromno zanimanje. Po dosedanjih priglasilih se bo pogreba udeležilo 7 jugoslovanskih škofov in sicer: ljubljanski dr. Rožman, mariborski dr. Tomažič, zagrebški nadškof dr. Stepinac, belgrajski nadškof dr. Ujević, sarajevski nadškof dr. Šarić, krški škof dr. Srebrnič, senjski škof dr. Burič, du-

brovniškega škofa dr. Careviča bo zastopal ljubljanski generalni vikar g. Ignacij Nadrah.

Potresni sunki v Ljubljani

Od snoči do davi so se vrstili v daljših posledkih močnejši in deloma slabši potresni sunki, trajajoči nekaj sekund. Prvi potresni sunki je bil zaznamovan ob 23.01. Bil je precej silen. Drugi se je ponovil ob 1.07. Bil je srednje močan. Tretji je sledil ob 2.22. Davi okoli 8.20 pa so Ljubljančani občutili četrti, tudi močan potresni sunki.

»Slovenski dom« izhaja vsak delavnik ob 12. — Mesečna naročnina 12 din, za inozemstvo 25 din. Uredništvo: Kopitarjeva ulica 6/III. — Telefon št. 4001 do 4005. — Uprava: Kopitarjeva ulica 6. Za jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: K. Čec. Izdajatelj inž. Jože Sodja. — Urednik: Mirko Javornik.

Drevi ob 20 koncert Lajovčevih skladb v Filharmoniji

Svečanost ob pogrebu skopljanskega škofa dr. Jan. Fr. Gnidovca

Pogrebne slovesnosti se bodo vršile v sledečem redu:

Ob 10 slovesni voh nadškofov, škofov in ostalih cerkvenih dostojanstvenikov v cerkev Srca Jezusovega, kjer bo že ležalo truplo velikega pokojnika. Sledi pontifikalna sveta maša. Po sveti maši pridiga (prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman). Nato slede absolucije, po katerih se razvije spreved po naslednjem razporedu.

Razpored spreveda:

1. Križ. 2. Četa fantov. 3. Gojenke Licht. 4. Šole. 5. Marijine družbe za gospe in dekleta. 6. Redovnice. 7. Društva. 8. Ustanove in korporacije. 9. Vincencijev dijaški dom. 10. Zastopniki skoplj. škofije (laiki). 11. Križ za duhovščino. 12. Bogoslovci. 13. Redovniki. 14. Svetni duhovniki. 15. Profesorski zbor in vzgojno vodstvo škofovih zavodov. 16. Misijonska družba. 17. Profesori teološke fakultete. 18. Duhovniki skoplj. škofije. 19. Kanoniki. 20. Infurirani prelati. 21. Škofje in nadškofje. — Vos s krsto — 22. Pokojnikovi sorodniki. 23. Zastopniki oblasti. 24. Moški. 25. Ženstvo.

Navodila:

Vernike prosimo, da izpraznijo ob pol 10 cerkev Srca Jezusovega. Zastopnike oblasti, ustanov, korporacij, duhovščino in pokojnikove sorodnike pa vljudno prosimo, da pred 10. uro zasedejo prostore v cerkvi.

Verniki bodo lahko prisostvovali vsem slovesnostim na trgu pred cerkvijo, ker jih bodo prenašali ojačevalci.

Pogrebni spreved se bo pričel premikati okrog pol 12.

Prosimo, da se občinstvo v vsem pokori reditelstvu.

Ljubljana od včeraj do danes

Po mrazu, ki je zdaj zadnje dni spet malo bolj zakraljeval, se je vreme obrnilo. Včeraj zvečer je luna v čadasti meglici, ki je prepregla nebo, došla mavričast soj, ki ga vremenarji proglašajo za glasnika vremenskih sprememb. Za danes pa nam je še prihranil ta soj neugodni obrat. Lep, jasn, prav zares pomladanski dan se je jutraj izmotal iz meglenih pernec in razveselil ljudi, ki imajo v nedeljo radi prijeten in tudi po vremenu čeden dan počitka. Tako je bilo gorko, da so se ljudje v zimskih suknjah kar pošteno potili, če so bili prisiljeni k naglednemu premikanju. Seveda je vse, kar leze in gre, krenilo od doma, lepo zaklenilo hišna vrata in se podalo na razne prijetne kraje. Šmarnogorski nedeljski romarji so danes še prav posebno prišli do besede. Vse črno jih je bilo. Prihajali so peš, s kolesi, z vlakom, s tramvajem, z avtomobili. Na vrhu so posedli po mokrih tleh in se na soncu greti kakor martinčki. Drugi so jo mahali na Golovec, pa tja čez proti Orlam, k Sv. Katarini, na Grmado, na Posavje. Zložnejši so se zadovoljili z družinskim izletom na Grad in morda na Rožnik čez Šišenski hrib. Dan je vse prekmalu minil. Zvečer so ožile ulice množice so se stekale v mesto.

Množice krope škofa Gnidovca

Neprestano prihajajo goste trume v škofijski dvorec, kjer leži na mrtvaškem odru škof Jan. Gnidovec. Živa reka ljudi se pomika proti plospju. Neprestano prihajajo novi verniki, ki se na stopnicah srečavajo s tistimi, ki so bili že pri mrtvaškem odru ter pomolili. Pobožna tišina vlada v dvorani, v kateri leži veliki apostol, goreči ljubitelj duš in oznanjevalec božjega kraljestva. Drug za drugim pristopajo v neprekinjeni vrsti od jutra do večera vedno novi ljudje. Pristopajo, dvignejo škropilnik in porose krsto, nato stopijo ob stran ter dajo mesta drugim, ki prihajajo za njimi. Tam postoje in v zbrani pobožnosti molijo.

Naval na popoldanskih vlakih

Ze v poznem dopoldnevu so bili vlaki, ki odhajajo v bližnje podeželje izredno zasedeni. Se večji naval pa je nastal v prvih dveh popoldanskih urah, ko odhaja skupaj drug za drugim več vlakov. Izletniki, ki imajo svoje znanje na deželi, so se v tem lepem pomladanskem vremenu odločili za obiske. Pa ne samo ti, tudi drugi, ki nimajo nikogar znanega tam zunaj na deželi, so odhajali turistovsko opremljeni v prirodo, ven iz pustega mesta za nekaj prijetnih, kratkih uric. Zvečer so spet prihajali vlaki, množice so se vsipale iz njih, skoraj vsak človek je imel za klobukom kakšen zgodnji popoldanski cvet. Zidane volje so bili; marsikdo je na »dežele« tudi srknil kozareček »močnejšega«. Pijača mu je prijetno »ovenčala«

Medeni teden

prideji Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani, Tyrševa cesta 21, od 6. do 11. februarja. Brezplačna razstava in pokušnja medu in medice. Prodaja kontroliranega medu znamke »Medved« po znatno znižanih cenah. Vabljeni vsi ljubitelji medu in medice.

glavo, odkril je, da ima dober glas, pa ga je pohitel še drugim pokazati. Na Miklošičevi cesti je bilo ob prihodu slednjega vlaka kar se da živahno. Ljudi se je kar trlo.

Ob takih dneh, ko se imajo vsi ljudje prav dobro, najbolj trpe tisti, ki drugim pomagajo k udobnosti in dobremu razpoloženju. To so železniški sprevodniki in vlakovodje ter natakariji in natakarike, ki imajo prav največ dela takrat, ko vsi drugi ljudje prav lepo praznujejo in slave.

Ljubljanska reševalna postaja

Danes ni imela prav posebno hudega dela. Le malo »pacientov« je prosilo pomoči. Do zgodnjih večernih ur v pisni knjigi ni bil zaznovan noben značilnejši primer. Je že tako, v nedeljo ima vsak človek rad mir. Tudi bolniku se ne zdi primerno, da bi ga, če že res ni najhujša sila, prevažali od doma v bolnišnico. Rajši še potrpi štiriindvajset ur, da ga prepeljejo na delavnik.

Mariborski drobž

Maribor, 5. februarja. Smrtna kesa. V visoki starosti 81 let je umrla na Meljski cesti 31 vdova po železniškem nadspredniku gospa Helena Houbman. Naj počiva v miru!

Zeparji na plesu. Pekovski pomočniki so imeli snovi svojo plesno prireditev v Gambrinovi dvorani. Med plesalci pa je sredi noči nastalo veliko razburjenje, ker so nekateri opazili, da so na skrivnosten način izgubili svoje ure. Iskali so jih po vseh kotih, pa jih niso nikjer našli. Končno so prišli do spoznanja, da so bili okradeni. O tem je bila obveščena tudi policija, ki je izvršila dve aretaciji. Prišli so 30 letnega krošnjarja Jurija Perešiča iz Splita in 35 letnega trgovskega potnika Jurija Tadiča iz Petrinje. Pri Perešiču so našli pri preiskavi pet žepnih ur ter popolnoma nov lovski nož. Šesto uro so našli v garderobi za pejo, kamor jo je vrget, ko je opazil, da so mu na sledu. Perešič je specialista za tatvine ur, ki jih zna izmikati iz žepa tako spretno, da žrtve tega sploh ne opazi. Pri Tadiču niso našli ničesar sumljivega, vendar so ga za vsak primer obdržali na varnem, da se pozanimajo za njegove posle. Plesalci so se oddahnil, ko so videli, kak uspeh je imela policijska preiskava.

Kolo brez lastnika je našel pred gostilno Marje Graher na Koroški cesti delavec Ferdinand Ferenc ter ga izročil policiji.

Mladega smučarja pogrešajo. Dne 21. januarja je odšel na Pohorje smučati dijak III. razreda gimnazije 16 letni Albin Fritz, pa se še do sedaj ni vrnil nazaj k svoji gospodinjici. Ta je sedaj vznemirljivo zadevo prijavila policiji.

10 letnice je včeraj slavil mariborski Rotary klub. Proslave, ki je bila v spodnji kazinski dvorani, so se udeležili tudi rotarijci iz Ljubljane, Zagreba in Gradca.

Zahtevajte povsod naš list!

Danes ob 16. uri
nepreklicno zadnjokrat

ROBIN HOOD

po znižanih cenah din 4.50 in 6.50.

Predstavi ob 19. in 21. uri
zaradi koncerta odpadeta!
KINO MATICA 21-24

Po mariborskih zborovalnih dvorinah

Maribor, 5. februarja.

V Mariboru je bila danes cela vrsta občnih zborov. Je pač sedaj zborovalna sezona. Največje zanimanje je vzbujal pač občni zbor

Zveza Maistrovih borcev

ki je preživljala zadnje čase notranjo krizo, pa je bil razumljiv velik interes, ki so ga pokazali člani za današnjo priložnost temeljitega razčiščenja. Občni zbor je bil v zgornji dvorani Narodnega doma, ki pa je bila skoraj pretesna, saj je bilo navzočih nad 300 članov. Polnoštevilno so bili zastopani po svojih delegatih tudi zunanji odseki. Občni zbor so obiskali tudi oficijelni predstavniki, tako zastopnik mestnega poveljnika g. podpolkovnik Maslač, solunske prostovoljce je zastopal Grčar, vojne invalide pa predsednik Geč. Zborovanje je vodil poselovodeči podpredsednik Guštin, tajniško poročilo Lipuš in Cimerman in blagajniško Hribernik. Po poročilih se je razvila zelo živahna debata, ki pa je ostala v stvarnem okviru. Zelo veliko zanimanje je vladalo predvsem za vprašanje prostovoljskih pravic Maistrovim borcem ter so bili podani v tem pravcu izčrpní referati. Zaključilo se je zborovanje z volitvami, pri katerih je bila sprejeta sledeča lista: Predsednik Guštin Julij, I. podpredsednik Malenšek Jožko, II. podpredsednik Barle Josip, III. podpredsednik Cvrt Franjo, tajnik Cimerman Martin, blagajnik Hribernik Romuald; odborniki: Kramberger Franjo, Gnilšek Franjo, Jerebič Franjo, Horvat Simon, Feldin Mirko, Ortan Ivan, Babič Ferdo, Birtič Ernst, Smon Anton, Vizovšek Josip, Zohar Drago, Žebot Franjo, Semenčič Andrej, dr. Šnuderl Makso, Weixl Vinko, Weiss Josip, Vavpotič Edo, Kocmut Drago, Senica Alojz, Luknar Franjo, Kalch Alojz, Ribič Ivan, dr. Irgolič Franjo, Artič Franjo, Fidler Jernej, Goršič Janko, Kovač Stefan, Mohor Anton, Frelih Jožko. Z občnega zbora je bila odposlana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. ter pozdravne brzojavke predsedniku senata dr. Korošcu in vojnemu ministru Nediču.

Zbor Ipavčeve pevske župe

Dopolodne ob 10 so se zbrali v prostorih Glasbene Matice delegati pevskih društev k občnemu zboru Ipavčeve pevske župe. Zbor je vodil predsednik prof. Mirk, poročila so podali pa še tajnik Matja Trstenjak, blagajnik Vinko Zivko, zborovodja Horvat Albin in delegat Mordej Franjo. Iz poročil je bilo razvidno živahno delo župe, ki je priredila številne skupne nastope pevskih društev. Vsega skupaj je v župi včlanjenih 23 društev. Obširne priprave je vršila za skupen nastop vseh pevskih društev na proslavi 20 letnice osvojenosti Maribora, ki pa se je potem ni vršila. Za prihodnjo sezono si je začrtala župa lep koncertni in organizatorični program. Izvoljeno je bilo tudi sedanje vodstvo.

Občni zbor SK Železničarja v Mariboru

V klubskih prostorih na Tržaški cesti je bil snovi občni zbor ene najmočnejših mariborskih športnih edinic — SK Železničarja. Vodil ga je predsednik inž. Uran, ki je postal splošen pregled o delu in življenju kluba v preteklem letu. Nato je sledilo poročilo tajnika Jenka, ki je navedel, da šteje klub 1375 članov, od katerih se aktivno udeležuje 230 nogometašev, 135 lahkoatletov, 56 šahistov, 18 kolesarjev, 60 članov teniške sekcije ter 65 smučarjev. Za nogometno sekcijo je poročal Rudolf Vogršinec: sekcija je odigrala 33 tekem, od tega 17 prvenstvenih, 6 pokalnih, 8 prijateljskih in 2 turnirski. Doma je igrala 22 krat, izven Maribora 11 krat. Za tenis je poročal Mazi, za šah Franc Knecht, za zimski šport Pirnat, za kolesarsko sekcijo Glavič, za lahko atletiko Podpečan, gospodarstvo poročilo pa Jenko. Vrednost klubovega imetja se čeni na 27.966 din. Blagajniško poročilo je imel Podpečan: dohodkov je imel klub 99.921 din, izdatkov pa 92.491 din. Dolgovi znašajo še 45.000 din. Pri volitvah je bil izvoljen v glavnem dosedanji odbor s predsednikom inž. Uranom na čelu. Po občnem zboru se je vršil to-

variški večer. Predsednik je izročil najboljšemu strelcu nogometne sekcije Pavlinu darilo prijatelja kluba kavarnerja Majna — srebrno cigaretno dozo. Dne 12. februarja bo ob 10 dopoldne v klubskih prostorih na Tržaški cesti občni zbor Društva prijateljev SK Železničarja.

Zbor kolesarske podzveze v Mariboru

Danes dopoldne je bil v prostorih hotela Zamorec občni zbor Mariborske kolesarske podzveze, ki ga je vodil predsednik Mihael Lešnik. Navzočen je bil tajnik kolesarske zveze Ferari iz Zagreba, ki je podal obširen pregled delovanja najvišjega kolesarskega foruma. Za predsednikom Lešnikom je poročal tajnik Steinbichler, tehnično poročilo Glavič, ki je omenjal, da nazadnje ta športna panoga predvsem zaradi slabih cest. V podzvezi je včlanjenih 9 klubov, ki so priredili lani 15 dirk. O stanju blagajne je poročal Lubša, nakar so sledile volitve. V funkciji je ostal dosedanjí odbor, le tajniške posle je prevzel Strucel.

Vsem onim, ki so bili naročeni na »Ponedeljski Slovenec« in »Slovenski dom« istočasno in ki so oba časopisa predplačali, bomo predplačilo za »Ponedeljski Slovenec« knjižili v dobro za naročnino »Slovenskega doma«.

Sijajna prireditev Ruske Matice

Maribor, 5. februarja.

V Mariboru in okolici živi izredno veliko naših slovanskih bratov Rusov. Tako so se že asimilirali in privadili našega jezika, da jih prav nič več ne ločimo od naših ljudi. Živijo tiho in skromno, vdani v svojo grenko usodo, srečni, da so dobili pri nas drugo domovino. Enkrat vsako leto pa stopijo v ospredje, da pokažejo, kako živa je v njihovih srcih narodna ruska zavest, da še niso pozabili svoje velike slavne Rusije. Njihova Ruska Matica prireja vsako leto v predpustu večjo javno prireditev, na katero povabijo Rusi svoje mariborske slovenske prijatelje. Prireditev je združena vsakokrat z umetniškim koncertom in prireditelji se res potrudijo, da nudijo obiskovalcem izbran spored ter si v ta namen poiščejo najboljše ruske umetnike v tu- in tudi v inozemstvu. Zaradi tega je ta prireditev Ruske Matice res družabna in umetniška atrakcija ter je vsako leto bolj obiskana. Do letos so jo imeli vedno v spodnjih prostorih Kazine, ki pa so bili že odločno pretesni, pa so se zaradi tega z letošnjo prireditvijo preselili v Narodni dom. Tudi ti prostori so bili docela napolnjeni. Prireditev je imela elitni značaj, bila pa je obenem tako prišrno domača, kakor jo znajo organizirati le Rusi. Živoharvne ruske narodne noše, ruski plesi so ji dali svojstven značaj, posebno pa je poudarilo to še koncertni del, na katerem je bil višek nastop obeh slavni ruskih pevcev — belgrajske primadone gospe Popove ter znanega pevca milanske Scale g. Popova. Vse koncertne točke so bile deležne velikega priznanja. Po koncertu se je razvila razgibana družabna zabava, ki je trajala do jutra. Prireditev so obiskali odlični predstavniki mariborskega javnega življenja.

Brežice

Danes dopoldne je v tukajšnjem frančiškanskem samostanu umrl v 82. letu starosti brat Peregrin Medved. Pogreb bo v torek ob devetih dopoldne.

Zemunska vremenska napoved: Deloma oblačno na severu in v glavnem jasno na jugu. Jutraj bo v dolinah megla. Toplota se bo dvignila.

Hervey Allen:

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

189

»Hal« je vzkliknil sergeant.

»Meni se pa zdi, da ga bomo še vedno motili, če le ne ukažete enemu svojih ljudi, da odvede konje v hlev,« mu je pojasnjeval Antonio. »Izgubila sva svojega voznika. Tu je nekaj za tistega, ki bo skrbel za konje.« Dal je sergantu v roko težak kovancec in stopil iz voza.

»Če imate kakšno važno stvar, monsieur...«

»Nisva prišla sem na trg jaja prodajat,« je pripomnil Vincenc in pokazal na dve kmetici s košarami, ki sta na drugi strani ceste čakali na častnika, ki v glavnem stanu skrbi za prehrano. »Prišla sva v izredno važni zadevi. Je gospod Bourienne tu ali v Parizu?«

»Ici, monsieur. Ga poznate? He, Franpton, skrbi za ta dva gospodala imata opravka pri generalu.« Sergeant je stisnil denar v žep. »Kako naj pribočniku rečem, kdo ga čaka?«

»Povejte gospodu Bourienne, da bi njegov prijatelj, bankir Nolte, želel čimprej govoriti z njim. O neki važni zadevi.«

Sergeant je odšel v hišo.

Trenutek pozneje je Bourienne sam stopil čez prag. Ni bil videti ravno preveč vesel.

»A, dober dan, gospod Nolte.« Priklonil se je svečano resno, ko ga je Vincenc predstavil Antoniu.

»General Bonaparte ravno zdaj spi,« je dejal. »In če sta se prišla iz Pariza, da ga nadlegujeta zaradi obresti novega rentnega posojila, vama svetujem, da odideta domov, preden se prebudi. Šele prejšnji ponedeljek je imel z Ouvrardom pol ure —«

Vincenc ga je prekinil.

»Moja stvar je čisto zasebna in je vojaške, ne pa morda finančne narave. Ne dvomim v to, da bi nama vi sami lahko pomagali, če hočete, ne da bi bilo treba nadlegovati generala. Na kratko rečeno: Naju so oropali in prišel sem k vam zaradi povračila škode.«

»Tiens, je odvrnil tajnik in očividno mu je kar nekoliko odleglo. »To je vendar čisto nekaj drugega. Stopita noter. Ordonance, stoli! Mi bosta za trenutek oprostila, messieurs? Vidita, kako zelo sem ravno zdaj zaposlen. Prvi konzul — potegnil je uro iz žepa — se prebudi čez četr ure.« Kar malo je vzdihnil in si utrl čelo. Vincenc in Antonio sta se vsedla in z velikim zanimanjem opazovala igro, ki so jima jo tu predvajali.

V sosedni sobi so ordonanci brž postavili zložljive mize in stole in pripravili peresa ter druge pisalne potrebnike. Iz njihove okret-

nosti se je dalo sklepati, da so se v tem poslu vadili že dolgo časa in da so se ga izvršno naučili. Vstopil je neki pribočnik in preizkusil vsako pero, posipalnice, črnilnike in zavitke papirja. Veliki naslonjač je postavil bližje k luči. Dva civilna pisarja sta vstopila ter se vsedla na vojaške stole. Sedela sta in čakala napeto in nepremično. Na veliki mizi v glavnem prostoru, v katerem sta sedela Vincenc in Antonio, so razvrščali oprede dospela poročila. Budno je nanje pazilo Bourienneovo oko. Ordonanci so nosili v sobo velike usnjate torbe. Tajnik jih je odpečatil. Iz njih so stresali pošto na mizo in jo hitro urejali.

»Milan in Piemont,« je pripomnil Bourienne. »Drugo lahko še počaka.« Njegove oči in roke so letale nad pismi, ki so jih stresali iz torb. Cel kup listin se je nabral brž v majhni zeleni košari. Vse druge so uredili pisarji, jih zaznamovali in jih strpali v druge usnjate torbe, ki so vislele pred njimi.

Bourienne se je ukvarjal z manjšim kupom listin, ki so se nabrali v košari. Pisma, naslovljena na rodbino Bonaparte, je dal spet posebej v omario, ki je nosila označko »B«. Pisma od Luciena Bonaparte, ki je bil tedaj v Madridu, je dejal med poročila iz Španije. Z neverjetno naglico je prebral ostala pisma in je na vsako napisal nekaj besed, ki so podajala kratko vsebino. Potem jih je zložil v nekem gotovem vrstnem redu in jih dal spet nazaj v zeleno košarico.

Generalov pribočnik Eugene Beauharnais je prišel po hodniku in pogledal skozi vrata. »Končano?« je vprašal in spet izginil.

Nekaj minut pozneje so zaslišali po hodniku trde, kratke in hitre korake in ostro rožljanje nožnice ob golenici. Vsi navzočni so skočili pokonci. Na obrazih so imeli izraz kot tekači na startu, ki čakajo na znamenje.

Mal mož, čigar glava se je zdela nekoliko prevelika za njegovo telo, je vstopil. Obstal je in se oziral naokrog. Neka neznana sila je žarela iz njega kot toplota iz sonca. Vsi, kar jih je bilo v sobi, so bili kakor elektrizirani. Njegova pojava jim je vzele vsako najmanjšo samostojnost in jih docela priklenila nase. Neka neznanaka sila je bila v njegovi glavi in so jo razodevale oči in prostor med njimi. Če bi človek kdaj v navadnem življenju videl nenadno ta pogled, bi imel podoben občutek, kot oni, ki odpre omaro za obleko, da bi vzel iz nje klobuk, pa nenadno zazija nanj s svojim napetim vratom kobra. On ve: Prvi naslednji gib, ki ga bo naredila ta stražna glava, bo popolnoma točno preračunan gib. Vsa lo dejanja, razen tistega, ki ga namerava izvesti zastane. In to, kar si je namenila, bo tudi storila.

»Zganite se,« je dejal visok svetel glas. Zvenelo je, kakor bi bil povedal nekaj drugega. Delo je šlo od rok, kakor bi bili z njim šele komaj začeli. In zdelo se je, kot da se pisma sama od sebe

urejajo in razvrščajo. Bonaparte je stegnil svojo roko slepo v prazno. Bourienne je potisnil zeleno košarico nazaj. »Et monsieur le banquier la?« je vprašal Bonaparte in pogledal strogo Vincenca. Antonia menda ni videl. Kljub temu pa sta oba spet vstala in se poklonila. Bourienne je nekaj zašepetal, česar nista mogla slišati.

»Eh, bien,« je odvrnil Bonaparte in odšel v sosedno sobo, kjer sta čakala oba pisarja. Pomočila sta peresa. Takoj je začel narekovati pisma.

S svojega mesta ob steni je mogel videti Antonio postrani v sosedno sobo, v kateri je delal Napoleon. Mogel je razumeti tudi nekaj tistega, kar je Napoleon govoril in ga ujeti sem pa tja s pogledom, ko je hodil po sobi. Globoka tišina in samotnost se je polastila hiše. Razen prasketanja peres in šuma listin v poštnih torbah in razmeroma precej tihih navodil, ki jih je pri tem dajal Bourienne, so vsi ostali glasovi prihajali od zunaj.

Pred hišo je strumno korakala straža sem in tja. Konji nekega konjeniškega oddelka so kopali z nogami prst pod drevesi ob cesti. Dolgi popoldanski sončni žarki so polagoma že padali proti večeru. Visoki svetli glas v sosedni sobi je govoril neprestano. Tudi Napoleon je hodil sem in tja kot straža pred hišo. Narekoval je obema pisarjema hkrati.

Sedela sta na nasprotnem koncu sobe. Napoleon je hodil med njima gor in dol ter narekoval po odstavkih, zdaj temu zdaj onemu. Narekoval je pismo za novoimenovanega vodjo Ecole Militaire in mu v njem sporočil navodila za računski pouk topniških častnikov: »...kdor ne more razumeti in narisati geometričnih krivulj na cilindričnih stožcih, modelih, ki smo vam jih pred kratkim poslali, mora biti takoj premeščen k pehoti. Važno je, da je vsak topniški častnik francoske vojske usposobljen, da si kakršnokoli parabolo živo predstavlja. Njegovo matematično znanje mu mora preiti v meso in kri...«, in spet se je zabliščal meč v njegovi nožnici, ki je šel mimo vrat. Antonio je slisal nato, kako je narekoval drugemu pisarju? »...prezgodaj je še, javno ravnavi z novo podvrženimi kraji v Piemontu kot s francosko zemljo. Veljajo naj samo kot kraji, kjer je francoska posadka. Na dosedanje pravice tamkajšnje ljudstva se je treba ozirati. Čez približno eno leto bodo »verjetno« kraji združeni v poseben francoski departement. V tem primeru bo uprava...«, in tako je šlo dalje z njegovim narekovanim jezikom.

Njegova glava je bila nalahko sklonjena na prsi. Roke je imel pri tem, ko je hodil sem in tja po sobi, prekrizane na hrbtu. Zdaj je stopil k zeleni košari in začel prebirati pismo za pismom. Istočasno je začel delovati drugi del njegove glave, da nista pisarja preveč počivala. Metal je pisma, ki jih je prebral, na tla.